

# แนวทางการลดใช้พลาสติกที่ก่อให้เกิดมลภาวะของประชาชน

## ในเขตเทศบาลตำบลบางเก่า อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี\*

### GUIDELINES FOR REDUCING THE USE OF PLASTIC THAT CAUSES POLLUTION OF PEOPLE IN BANG KAO SUBDISTRICT MUNICIPALITY CHA-AM DISTRICT, PHETCHABURI PROVINCE

ดวงกมล อมรปิยะภักษ์<sup>1</sup> และ พิเศษ ชัยดิเรก<sup>2</sup>

Duangkamon Amornpiyakrit<sup>1</sup> and Pisate Chaidirek<sup>2</sup>

<sup>1-2</sup>มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด

<sup>1-2</sup>Stamford International University, Thailand

Corresponding Author's Email: daungkamon.a@gmail.com

#### บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาการลดใช้พลาสติกที่ก่อให้เกิดมลภาวะ (2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการลดใช้พลาสติกที่ก่อให้เกิดมลภาวะ (3) จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล (4) เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการลดใช้พลาสติกที่ก่อให้เกิดมลภาวะ (5) เพื่อศึกษาแนวทางการลดใช้พลาสติกที่ก่อให้เกิดมลภาวะ (6) เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเก่า อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 400 คน ได้มาโดยการกำหนดตัวอย่างแบบโควต้า และแบบบังเอิญ และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 8 คน ได้มาโดยกำหนดขนาดแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนส่วนมาตรฐาน t-test One-way ANOVA การทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการ LSD ไคสแควร์ และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 46 ปีขึ้นไป ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน สถานภาพสมรส มีรายได้

\* Received 6 June 2024; Revised 12 June 2024; Accepted 28 June 2024

ต่อ เดือนอยู่ระหว่าง 15,001-25,000 บาท (1) ผลวิจัยด้านเพื่อศึกษาการลดใช้พลาสติกที่ก่อให้เกิดมลภาวะ ฯ ผลวิจัยพบว่า ปัจจัยในการลดใช้พลาสติก ในด้านด้านทัศนคติ มาตรการทางกฎหมาย ในภาพรวม มีการลดใช้พลาสติกอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนการบริหารจัดการ เศรษฐกิจ และเทคโนโลยี ในภาพรวม มีการลดใช้พลาสติกอยู่ในระดับมาก ส่วนการลดใช้พลาสติกที่ก่อให้เกิดมลภาวะ ฯ ในด้านการลดการใช้ การใช้ซ้ำ การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า ในภาพรวม มีการลดใช้พลาสติกอยู่ในระดับมาก การหลีกเลี่ยงการใช้ผลิตภัณฑ์ที่ก่อให้เกิดอันตราย ในภาพรวม มีการลดใช้พลาสติกอยู่ในระดับมากที่สุด การซ่อมแซมให้กลับมาใช้ใหม่ได้อีกครั้ง ในภาพรวม มีการลดใช้พลาสติกอยู่ในระดับปานกลาง (2) ผลวิจัยด้านเพื่อศึกษาเปรียบเทียบการลดใช้พลาสติกที่ก่อให้เกิดมลภาวะ ฯ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ผลวิจัยพบว่า เพศ และอายุ ในภาพรวมของการลดใช้พลาสติกที่ก่อให้เกิดมลภาวะ ฯ ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ในภาพรวมของการลดใช้พลาสติกที่ก่อให้เกิดมลภาวะ ฯ มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (3) ผลวิจัยด้านเพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการลดใช้พลาสติกที่ก่อให้เกิดมลภาวะ ฯ ผลวิจัยพบว่า เพศ และอายุ ในภาพรวมไม่มีความสัมพันธ์กับการลดใช้พลาสติกที่ก่อให้เกิดมลภาวะ ฯ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 สถานภาพ อาชีพ และรายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือน ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กับการลดใช้พลาสติกที่ก่อให้เกิดมลภาวะ ฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ส่วนระดับการศึกษา ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กับการลดใช้พลาสติกที่ก่อให้เกิดมลภาวะ ฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (4) ผลวิจัยด้านเพื่อศึกษาแนวทางการลดใช้พลาสติกที่ก่อให้เกิดมลภาวะ ฯ ผลวิจัยพบว่า ในภาพรวมประชาชนให้ความสำคัญและตระหนักถึงการลดใช้พลาสติกในระดับที่มาก มีการลดใช้พลาสติกอย่างแบบค่อยเป็นค่อยไป โดยเริ่มจากการเปลี่ยนมาใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติก ปฏิเสธการรับถุงพลาสติกเกินความจำเป็น เมื่อซื้อสินค้าในปริมาณไม่เยอะ และในบางครั้งก็พกถุงพลาสติกติดตัวไว้ทดแทนการรับถุงพลาสติกเพิ่ม เป็นต้น เทศบาลได้ดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายที่ต้นทางภายใต้แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดเพชรบุรีสะอาด” มีจัดกิจกรรมรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการคัดแยกขยะที่ต้นทางเพื่อนำไปจัดการอย่างเหมาะสมตามประเภทของขยะ ส่งเสริมชุมชนนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ บรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ.2566-2570 จัดทำเทศบัญญัติเทศบาลตำบลบางเก่า เรื่อง การจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ.2556 และ



แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2563 อีกทั้งยังดำเนินงานขับเคลื่อนการจัดการขยะพลาสติกภายใต้ Roadmap การจัดการขยะพลาสติก พ.ศ.2561–2573

**คำสำคัญ:** การลดใช้พลาสติก, มลภาวะ, จังหวัดเพชรบุรี

## Abstract

The objectives of this research are (1) to study the reduction of the use of plastics that cause pollution, etc. (2) to study the comparison of the reduction of the use of plastics that cause pollution, etc., classified by personal factors (3) to study the personal factors. Persons who affect the reduction of plastic that causes pollution, etc. (4) To study ways to reduce the use of plastic that causes pollution, etc. It is a combined method research. The sample group used in the study consisted of 400 people in Bang Kao Subdistrict Municipality, Cha-am District, Phetchaburi Province, obtained by specifying a quota sample. and coincidentally and 8 key informants were obtained by specifying a specific size. The instrument used to collect data was a questionnaire. and interview form Data were analyzed by percentage, mean, standard deviation, t-test, One-way ANOVA, pairwise difference test using LSD chi-square method, and qualitative data analysis using content analysis.

The research results found that The majority of the sample were female, aged 46 years and over, with an education level lower than a bachelor's degree. Occupation: Employee of a private company, marital status, monthly income between 15,001-25,000 baht (1) Research results to study the reduction of plastic use that causes pollution, etc. The research results found that factors in reducing the use of plastic In terms of attitude Legal measures Overall, plastic use has been reduced at the highest level. As for management, economy, and technology, overall, plastic use has been reduced at a high level. As for reducing the use of plastic that causes pollution, in terms of



reducing use, reusing, and processing to add value, overall, there is a high level of reduction in plastic use. Avoiding the use of products that cause harm. Overall, plastic use was reduced at the highest level. Repairing it so that it can be used again. Overall, there is a moderate reduction in plastic use. (2) Research results for a comparative study of reducing the use of plastic that causes pollution, etc., classified by personal factors. The research results found that Gender and age in the overall picture of reducing the use of plastic that causes pollution, etc., are not significantly different at 0.05 status, educational level, occupation, and average monthly income. In the overall picture of reducing the use of plastic that causes pollution, there is a statistically significant difference of 0.05 (3) Research results to study personal factors that affect the reduction of use of plastic that causes pollution, etc. The research found that overall gender and age were not related to reducing the use of plastics that cause pollution, with a statistical significance of 0.05. Status, occupation, and average monthly income Overall, there is a relationship with reducing the use of plastic that causes pollution, with statistical significance at the 0.001 level. As for the education level Overall, there is a relationship with reducing the use of plastic that causes pollution, etc., with statistical significance at the level of 0.05 (4) Research results to study ways to reduce the use of plastic that causes pollution, etc. The research results found that in Overall, people give importance and are aware of reducing plastic use to a large extent. There is a gradual reduction in the use of plastic. Starting with changing to using cloth bags instead of plastic bags. Refusal to accept more plastic bags than necessary. When purchasing products in small quantities And sometimes they carry plastic bags with them in lieu of receiving additional plastic bags, etc. The municipality has managed solid waste and hazardous waste at the source under the community solid waste management action plan. “Clean Phetchaburi Province” has organized campaign activities. public



relations To promote community participation in separating waste at the source for proper management according to the type of waste. Encourage communities to reuse waste. Included in the local development plan 2023-2027 Prepare the Bang Kao Subdistrict Municipality Ordinance regarding sewage and solid waste management, B.E. 2013 and amendments in B.E. 2020, and also carry out work to drive plastic waste management under the Plastic Waste Management Roadmap. 2018–2030

**Keywords:** Reducing plastic use, Pollution, Phetchaburi province

## บทนำ

วิกฤตขยะพลาสติกกลายเป็นปัญหารุนแรงที่ทั่วโลกต่างให้ความสำคัญและต้องเร่งแก้ไข ร่วมมือกัน เพราะขยะพลาสติกได้สร้างปัญหาต่อสิ่งแวดล้อมและสัตว์น้ำ โดยเฉพาะขยะทะเล สำหรับประเทศไทย ขยะพลาสติก ติดอันดับ 5 ของโลก หรือคิดเป็น 2 ล้านตันของปริมาณขยะทั้งหมด ที่น่ากังวลคือ ขยะพลาสติกสามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้ปีละ 0.5 ล้านตัน ที่เหลือ 1.5 ล้านตัน ถูกนำไปกำจัดด้วยวิธีฝังกลบและเผาทำลาย บางส่วนตกค้างในสิ่งแวดล้อม แต่ละปีมีขยะพลาสติกไหลลงทะเลจำนวนมาก กลายเป็นแพขยะในทะเลขนาดใหญ่ สถานการณ์ดังกล่าวส่งผลกระทบต่อมนุษย์ สัตว์และระบบนิเวศเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นการรับสิ่งแปลกปลอมเข้าสู่ร่างกายด้วยการหายใจ การรับประทานอาหารหรือดื่มน้ำที่ปนเปื้อน การกินขยะพลาสติกของนกและปลาในทะเล รวมทั้งการสะสมของไมโครพลาสติกในดินหรือแหล่งน้ำ และผลพวงขยะพลาสติกที่เป็นปัญหา ส่วนหนึ่งเกิดจากการจัดการขยะไม่ถูกวิธี (องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ, 2564)

พื้นที่ตำบลบางเก่า อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบุรี มีเนื้อที่ทั้งหมดจำนวน 15,031.25 ไร่ หรือประมาณ 24.05 ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วย 9 หมู่บ้าน พบว่า พื้นที่ตำบลบางเก่าเป็นสังคมกึ่งเมืองกึ่งชนบท มีพื้นที่ทั้งที่เป็นชายหาดติดทะเลอ่าวไทยบางส่วน และบางส่วนเป็นพื้นที่ราบลาด มีประชากรอาศัยอยู่หนาแน่น ประชากรในพื้นที่ประกอบอาชีพประมงและเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากเป็นแหล่งอันอุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล จัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของตำบลอีกด้วย เป็นสังคมที่เศรษฐกิจกำลังเติบโต มีธุรกิจโรงแรมเกิดขึ้นภายในพื้นที่ การเติบโตของเมืองย่อมหมายถึงการเคลื่อนย้ายของกลุ่มคน

จำนวนมากที่เข้ามารวมตัวกันเพื่อประกอบอาชีพและพักอาศัย กิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในแต่ละวันไม่ว่าจะเป็นการอุปโภคบริโภคแล้วแต่ก่อให้เกิดปริมาณขยะมูลฝอยในปริมาณที่มหาศาลและนับวันจะมีเพิ่มสูงขึ้นในทุก ๆ ปี กลายเป็นปัญหาของสังคมเมืองในการกำจัด ซึ่งตำบลบางเก่าตั้งอยู่ในพื้นที่อำเภอชะอำ เป็นแหล่งที่ท่องเที่ยวติดชายฝั่งทะเลที่มีชื่อเสียง เมื่อเกิดปัญหาจากการใช้พลาสติกก็จะนำไปสู่ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนในพื้นที่

เทศบาลมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 (และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2546) และพระราชบัญญัติกำหนดและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 ดังนี้ อาศัยอำนาจหน้าที่ตามมาตรา 50 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 ได้กำหนด ได้แก่ 1. รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน 2. ให้มีและบำรุงทางบกและทาง 3. รักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล 4. ป้องกันและระงับโรคติดต่อ หน้าที่ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 มาตรา 16 ให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองดังนี้ การกำจัดขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูลและน้ำเสีย

ดังนั้น ผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจึงสนใจทำการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการลดใช้พลาสติกที่ก่อให้เกิดมลภาวะของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลบางเก่า อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นประโยชน์ต่อการรณรงค์หาแนวทางแก้ไขและการส่งเสริมให้คนในพื้นที่เกิดความรู้ความเข้าใจถึงการจัดการขยะพลาสติก เพื่อให้การจัดการขยะพลาสติกมีประสิทธิภาพ เนื่องจากหากจัดการไม่ดีก็กลายเป็นขยะ ในทางกลับกันการจัดการที่ถูกต้องนั้นก็กลายเป็นวัตถุดิบ เมื่อขยะพลาสติกลดลงก็จะทำให้สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศน์ดีขึ้นลดภาวะโลกร้อนทรัพยากรทางทะเลอุดมสมบูรณ์ขึ้น รวมถึงจะส่งผลดีต่อระบบเศรษฐกิจฐานทรัพยากรทางทะเลชายฝั่งและทางบก

## วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการลดใช้พลาสติกที่ก่อให้เกิดมลภาวะของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเก่า อำเภอลำดวน จังหวัดเพชรบุรี
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการลดใช้พลาสติกที่ก่อให้เกิดมลภาวะของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเก่า อำเภอลำดวน จังหวัดเพชรบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการลดใช้พลาสติกที่ก่อให้เกิดมลภาวะของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเก่า อำเภอลำดวน จังหวัดเพชรบุรี
4. เพื่อศึกษาแนวทางการลดใช้พลาสติกที่ก่อให้เกิดมลภาวะของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเก่า อำเภอลำดวน จังหวัดเพชรบุรี

## สมมติฐานการวิจัย

ความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลส่งผลต่อการลดใช้พลาสติกที่ก่อให้เกิดมลภาวะของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเก่า อำเภอลำดวน จังหวัดเพชรบุรี แตกต่างกัน

## วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mix Methods Research) ทั้งในเชิงปริมาณ (Quantitative Research) กับเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

### 1. แหล่งข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเก่า จำนวน 9 หมู่บ้าน (สำนักทะเบียนอำเภอลำดวน จังหวัดเพชรบุรี ; เดือนมกราคม, 2566) รวมทั้งสิ้น 3,749 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1970) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และความคลาดเคลื่อน 5% ได้กลุ่มตัวอย่าง 362 คน (ผู้ทำวิจัยเก็บตัวอย่างทั้งหมด 400 คน) โดยใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้หลักความน่าจะเป็น (Nonprobability Sampling) และเลือกใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Random Sampling) และแบบบังเอิญ (Accidental Random Sampling) และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 8 คน คือ ปลัดเทศบาล ประธานสภาเทศบาล ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและ

สิ่งแวดล้อม นักพัฒนาชุมชนชำนาญ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 3, 7, 8 และ 9 ได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

## 2. การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

### 2.1 ประเภทเครื่องมือ

การเก็บข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณ คือ แบบสอบถาม และเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยเชิงคุณภาพ คือ แบบสัมภาษณ์

### 2.2 องค์ประกอบของเครื่องมือ

แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย (1) เพศ (2) อายุ (3) สถานภาพ (4) ระดับการศึกษา (5) อาชีพ (6) รายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือน จำนวน 6 ข้อ มีลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจรายการ (Check List) ตอนที่ 2 ข้อมูลปัจจัยในการลดใช้พลาสติก ได้แก่ (1) ทศนคติ (2) การบริหารจัดการ (3) มาตรการทางกฎหมาย (4) เศรษฐกิจ (5) เทคโนโลยี มีลักษณะเป็นข้อคำถามปลายปิด มีการประเมินค่าแบบลิเคิร์ต สเกล (Likert scale) กำหนดคะแนนเป็น 5 ระดับ ตอนที่ 3 ข้อมูลการลดใช้พลาสติกที่ก่อให้เกิดมลภาวะ ๆ ประกอบด้วย (1) การลดการใช้ (Reduce) (2) การใช้ซ้ำ (Reuse) (3) การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า (Recycle) (4) การหลีกเลี่ยงการใช้ผลิตภัณฑ์ที่ก่อให้เกิดอันตราย (Reject) (5) การซ่อมแซมให้กลับมาใช้ใหม่ได้อีกครั้ง (Repair) มีจำนวน 25 ข้อ ซึ่งลักษณะเป็นการสอบถามระดับการลดใช้พลาสติก มีลักษณะเป็นข้อคำถามปลายปิด มีการประเมินค่าแบบลิเคิร์ต สเกล (Likert Scale) กำหนดคะแนนเป็น 5 ระดับ ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

แบบสัมภาษณ์ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างเป็นเครื่องมือวิจัย ซึ่งเป็นการใช้คำถามปลายเปิดที่สร้างขึ้นเพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลสามารถออกความเห็นหรือให้ข้อมูลได้อย่างเปิดกว้าง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคลของถูกสัมภาษณ์ ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยในการลดใช้พลาสติก ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับการลดใช้พลาสติกที่ก่อให้เกิดมลภาวะ ๆ

## 3. การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูล

### ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการดังนี้

3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนี้ เป็นการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยการแจกแบบสอบถามในรูปแบบเอกสารให้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน แก่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลบางเก่า อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี



3.2 รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมด ตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูล

3.3 เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 8 คน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการและสามารถตอบวัตถุประสงค์ในการวิจัยได้ สำหรับการจัดการข้อมูลได้นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ มาถอดคำสัมภาษณ์ เรียบเรียงข้อมูลเพื่อจะได้นำไปวิเคราะห์ต่อไป

#### 4. การวิเคราะห์ข้อมูล

##### 4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ดำเนินการ ดังนี้

- สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าร้อยละ (Percentage) การแจกแจงความถี่ (Frequency) และวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยการลดใช้พลาสติก และการลดใช้พลาสติกที่ก่อให้เกิดมลภาวะ ฯ โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สำหรับวิเคราะห์ข้อมูล

- สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เป็นการวิเคราะห์การเปรียบเทียบการลดใช้พลาสติกที่ก่อให้เกิดมลภาวะของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเก่า อำเภอลำปาง จังหวัดเพชรบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ดังนี้ เพศ และการศึกษาใช้ค่าสถิติ t-test สำหรับเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรอิสระที่มี 2 กลุ่ม ในการวิเคราะห์สถิติ ส่วนอายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน จะใช้ค่าสถิติ One-way ANOVA สำหรับเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรอิสระที่มี 3 กลุ่มขึ้นไป และหากพบว่ามี ความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 จะทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการ LSD (Least Significant Difference) ในการวิเคราะห์สถิติ และการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการลดใช้พลาสติกที่ก่อให้เกิดมลภาวะของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเก่า อำเภอลำปาง จังหวัดเพชรบุรี โดยใช้ค่าสถิติไคสแควร์ (Chi-Square)

##### 4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ดำเนินการ ดังนี้

ใช้เทคนิควิเคราะห์เนื้อหา โดยจะทำการตรวจสอบข้อมูลก่อนทำการวิเคราะห์ เพื่อให้ผลการวิจัยมีข้อมูลที่แม่นยำและมีความน่าเชื่อถือ มีการเปรียบเทียบข้อมูลที่ได้จากแหล่งต่าง ๆ จากผู้ให้ข้อมูล แล้วใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาโดยการตีความจากข้อมูลเบื้องต้นให้เป็นข้อมูลที่สื่อความหมายของผู้ให้ข้อมูล ด้วยการแยกประเภทและการลดทอน

ข้อมูล เพื่อจัดเป็นหมวดหมู่แล้วนำมาตีความ สร้างข้อสรุปโดยนำผลการสรุปต่าง ๆ มาเชื่อมโยง จนเกิดโครงสร้างของบทสรุปที่สามารถตอบปัญหาได้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

## ผลการวิจัย

ผลจากการศึกษาวัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาการลดใช้พลาสติกที่ก่อให้เกิดมลภาวะของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางแก้ว อำเภอลำลูกกา จังหวัดเพชรบุรี ผลวิจัยพบว่า ปัจจัยในการลดใช้พลาสติกที่ก่อให้เกิดมลภาวะ ๆ ทัศนคติ มาตรการทางกฎหมาย ในภาพรวม มีการลดใช้พลาสติกอยู่ในระดับมากที่สุด การบริหารจัดการ เศรษฐกิจ เทคโนโลยี ในภาพรวม มีการลดใช้พลาสติกอยู่ในระดับมาก การลดใช้พลาสติกที่ก่อให้เกิดมลภาวะ ๆ ในด้านการลดการใช้ (Reduce) การใช้ซ้ำ (Reuse) การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า (Recycle) ในภาพรวม มีการลดใช้พลาสติกอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการหลีกเลี่ยงการใช้ผลิตภัณฑ์ที่ก่อให้เกิดอันตราย (Reject) ในภาพรวม มีการลดใช้พลาสติกอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านการซ่อมแซมให้กลับมาใช้ใหม่ได้อีกครั้ง (Repair) ในภาพรวม มีการลดใช้พลาสติกอยู่ในระดับปานกลาง

ผลจากการศึกษาวัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการลดใช้พลาสติกที่ก่อให้เกิดมลภาวะของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางแก้ว อำเภอลำลูกกา จังหวัดเพชรบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ผลวิจัยพบว่า เพศ และอายุ ในภาพรวมของการลดใช้พลาสติกที่ก่อให้เกิดมลภาวะ ๆ ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ในภาพรวมของการลดใช้พลาสติกที่ก่อให้เกิดมลภาวะ ๆ มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ผลจากการศึกษาวัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการลดใช้พลาสติกที่ก่อให้เกิดมลภาวะของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางแก้ว อำเภอลำลูกกา จังหวัดเพชรบุรี ผลวิจัยพบว่า เพศ และอายุ ในภาพรวมไม่มีความสัมพันธ์กับการลดใช้พลาสติกที่ก่อให้เกิดมลภาวะ ๆ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 สถานภาพ อาชีพ และรายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือน ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กับการลดใช้พลาสติกที่ก่อให้เกิดมลภาวะ ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ส่วนระดับการศึกษา ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กับการลดใช้พลาสติกที่ก่อให้เกิดมลภาวะ ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลจากการศึกษาวัตถุประสงค์ที่ 4 เพื่อศึกษาแนวทางการลดใช้พลาสติกที่ก่อให้เกิดมลภาวะของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางแก้ว อำเภอลำลูกกา จังหวัดเพชรบุรี ผลวิจัยพบว่า



จากการสัมภาษณ์แนวทางการลดใช้พลาสติกที่ก่อให้เกิดมลภาวะ ๆ เพื่อเอามาปรับใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ตำบลบางเก่า ในภาพรวม พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเก่าให้ความสำคัญและตระหนักถึงการลดใช้พลาสติกในระดับที่มาก เนื่องจากสภาพสังคมในปัจจุบัน การใช้ชีวิตที่ต้องเร่งรีบในแต่ละวัน ประชาชนมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลดใช้พลาสติกอย่างแบบค่อยเป็นค่อยไป โดยเริ่มจากการเปลี่ยนมาใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติก ปฏิเสธการรับถุงพลาสติกเกินความจำเป็น เมื่อซื้อสินค้าในปริมาณไม่เยอะ และในบางครั้งก็พกถุงพลาสติกติดตัวไว้ทดแทนการรับถุงพลาสติกเพิ่ม เป็นต้น และในประชาชนบางคน มีการพกแก้วน้ำส่วนตัวมาใช้แทนการรับแก้วพลาสติก ลดการใช้ ช้อน-ส้อมพลาสติก เมื่อซื้ออาหารกลับมารับประทานที่บ้าน สามารถลดการใช้ ใช้ซ้ำ กลับมาใช้ใหม่ได้ โดยการรักษาความสะอาดต่อสิ่งแวดล้อม เป็นส่วนหนึ่งและปัจจัยพื้นฐานของการควบคุมมลพิษจากขยะ

## อภิปรายผล

ผลจากการศึกษาวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า **ทัศนคติ** ในภาพรวม มีการลดใช้พลาสติกอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเก่าคิดว่าการหลีกเลี่ยงการใช้พลาสติกจะช่วยลดปริมาณขยะได้ มีความสอดคล้องกับ ผลการศึกษาของผกามาศ รินรักษา (2559 : 81-82) ศึกษาเรื่อง ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในเขตตำบลหนองเหียง อำเภอพนสนิมคม จังหวัดชลบุรี และสอดคล้องกับเอกรินทร์ กลิ่นหอม (2553) ได้ศึกษาเรื่อง ความรู้ ทัศนคติและพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลจันทวี อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย **การบริหารจัดการ** ในภาพรวม มีการลดใช้พลาสติกอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเก่าคิดว่า บุคลากรของเทศบาล ๆ สามารถให้ความรู้กับชุมชนในด้านการจัดการขยะพลาสติกได้อย่างเหมาะสม แสดงให้เห็นว่า เทศบาลตำบลบางเก่า อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี มีการจัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะพลาสติกในชุมชนอย่างต่อเนื่อง มีการประชาสัมพันธ์ในการสร้างเครือข่ายการคัดแยกขยะพลาสติกอย่างสม่ำเสมอ มีการเปิดโอกาสให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและเสนอวิธีการในการจัดการขยะพลาสติก คนในชุมชนมีการรณรงค์การคัดแยกขยะ พลาสติกอย่างจริงจัง รวมถึงผู้นำชุมชนมีส่วนช่วยสนับสนุนในการจัดการขยะพลาสติก เพื่อให้ชุมชนสะอาด



นำอยู่ **มาตรการทางกฎหมาย** ในภาพรวม มีการลดใช้พลาสติกอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาข้อ พบว่า ส่วนใหญ่ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเก่าคิดว่า มาตรการการลดและเลิกใช้พลาสติกด้วยการใช้วัสดุทดแทนที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม แสดงให้เห็นว่า เทศบาลตำบลบางเก่า อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี มีมาตรการควบคุมให้ทุกครัวเรือนคัดแยกขยะพลาสติกมาตรการการลดและเลิกใช้พลาสติกด้วยการใช้วัสดุทดแทนที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับแนวคิดของกรมควบคุมมลพิษ (2561 : 1-19) ได้จัดทำ (ร่าง) Roadmap การจัดการขยะพลาสติก พ.ศ.2561-2573 **เศรษฐกิจ** ในภาพรวม มีการลดใช้พลาสติกอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อ พบว่า ส่วนใหญ่ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเก่าคิดว่า ลดการใช้พลาสติกบางชนิดแล้วเปลี่ยนมาใช้ถุงผ้าที่สามารถนำกลับมาหมุนเวียนใช้ได้ใหม่เป็นการลดปริมาณขยะพลาสติกในครัวเรือน สอดคล้องกับงานวิจัยของมฤดี ตรีวัย (2555 : 56-60) วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลสำเร็จต่อการคัดแยกขยะชุมชน : กรณีศึกษา เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการคัดแยกขยะที่กลุ่ม ตัวอย่างมีหรือได้รับ อยู่ในระดับมาก ได้แก่ รายได้จากการขายขยะที่คัดแยก ซึ่งเป็นการส่งเสริมระบบเศรษฐกิจในชุมชนอีกทางหนึ่ง **เทคโนโลยี** ในภาพรวม มีการลดใช้พลาสติกอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาข้อ พบว่า ส่วนใหญ่ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเก่าคิดว่า ติดตามเทคโนโลยี และความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอด้วยการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ที่จะประโยชน์ต่อการบริหารจัดการขยะพลาสติก เพื่อช่วยลดขยะพลาสติกที่เป็นมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับบทความของนาเดีย ภูโน และคณะ (2563 : 9-10) กล่าวว่า ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าการรับรู้ข่าวสารทำให้เกิดการเปลี่ยนทัศนคติ ซึ่งนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคนบางกลุ่มได้

การลดใช้พลาสติกที่ก่อให้เกิดมลภาวะ ๆ ในภาพรวม มีการลดใช้พลาสติกอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน เรียงตามลำดับ ดังนี้ การหลีกเลี่ยงการใช้ผลิตภัณฑ์ที่ก่อให้เกิดอันตราย (Reject) การใช้ซ้ำ (Reuse) การลดการใช้ (Reduce) การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า (Recycle) และการซ่อมแซมให้กลับมาใช้ใหม่ได้อีกครั้ง (Repair) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปาจารย์ หละตำ (2550) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของครอบครัวริมทะเลสาบสงขลา เทศบาลตำบลสิงหนคร จังหวัดสงขลา พฤติกรรมโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับสูง สอดคล้องกับผลงานวิจัยของพรทิพย์ บุญเพ็ง (2554) การศึกษาเรื่อง พฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด โดยรวม



อยู่ในเกณฑ์ระดับมาก **1) การลดการใช้ (Reduce)** ในภาพรวม มีการลดใช้พลาสติกอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ส่วนใหญ่ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเก่าคิดว่าชุมชนมีการรณรงค์การลดใช้พลาสติก เช่น มีการพกถุงผ้า เมื่อซื้อของตามร้านค้า เป็นต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐวัฒน์ นิमितมงคล (2559 : 83) วิจัยเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง ในด้านการลดการเกิดขยะ มูลฝอย ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีพฤติกรรมดี **2) ด้านการใช้ซ้ำ (Reuse)** ในภาพรวมและรายชื่อมีการลดใช้พลาสติกอยู่ในระดับมาก ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเก่าส่วนใหญ่คิดว่า ท่านนำถังพลาสติกที่ใช้แล้วทำเป็นถังขยะหรือเก็บของ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญชรินทร์ สารขัติ (2559 : 90) พบว่า ด้านการนำกลับมาใช้ซ้ำ โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี ทั้งนี้ ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของการนำสิ่งของที่ยังใช้ได้อีกกลับมาใช้ซ้ำ เพื่อลดการเกิดขยะและทำให้เกิดประโยชน์ได้อีก **3) ด้านการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า (Recycle)** ในภาพรวม มีการลดใช้พลาสติกอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ส่วนใหญ่ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเก่าคิดว่า การคัดเลือกและรวบรวมวัสดุอุปกรณ์ที่จะนำไปแปรรูป เช่น ขวดแก้ว ขวดพลาสติก/กระป๋อง พลาสติก กระดาษ กระป๋องโลหะไปขายกับร้านรับซื้อของเก่า สอดคล้องกับงานวิจัยของวีรกาล อุปันันท์ (2556 : 90) ศึกษาเรื่องการศึกษานโยบายการกำจัดขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนยอ อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า พฤติกรรมในการกำจัดขยะมูลฝอย ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ มีค่าเฉลี่ยพฤติกรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{x} = 3.11$ , S.D. = 0.93) **4) ด้านการหลีกเลี่ยงการใช้ผลิตภัณฑ์ที่ก่อให้เกิดอันตราย (Reject)** ในภาพรวม มีการลดใช้พลาสติกอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ส่วนใหญ่ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเก่าคิดว่า ท่านหลีกเลี่ยงหรืองดใช้ของที่ไม่จำเป็น ของที่ใช้ครั้งเดียวแล้วทิ้งเลย เช่น หลอดกาแฟ ถุงพลาสติก ขวดน้ำอัดลมวันเวย์ จานชามถ้วยที่ใช้แล้วทิ้งเลย สอดคล้องกับงานวิจัยของกัญชรินทร์ สารขัติ (2559 : 91-92) พบว่า ด้านการลดการใช้วัสดุที่ก่อให้เกิดมลพิษ/ ทำลายยาก โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี ทั้งนี้ ประชาชนตระหนักถึงปัญหา และ ความสำคัญของการประหยัดงบประมาณ ประหยัดพลังงาน โดยการเลือกใช้วัสดุที่มีอายุ การใช้งานยาวนาน และหลีกเลี่ยงวัสดุที่ก่อให้เกิดมลพิษและทำลายยาก **5) ด้านการซ่อมแซมให้กลับมาใช้ใหม่ได้อีกครั้ง (Repair)** ในภาพรวม มีการลดใช้พลาสติกอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อ

พิจารณารายชื่อ พบว่า ส่วนใหญ่ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเก่าคิดว่า นำเสื้อผ้าที่ขาดมาทำการปะ/ ซุน สอดคล้องกับงานวิจัยของผลการวิจัยของดวงสมร พักสังข์ (2555 : 77)

**ผลจากการศึกษาวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า เพศ และอายุ** ในภาพรวมของการลดใช้พลาสติกที่ก่อให้เกิดมลภาวะ ฯ ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของรัชต์พริษฐา พันธุ์ดี และคณะ (2555 : 119-120) และยังสอดคล้องกับกนิษฐา รัตนสินธ (2562 : 9-10) **สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน** ในภาพรวมของการลดใช้พลาสติกที่ก่อให้เกิดมลภาวะ ฯ มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของธัญสุดา อรรถพิจารณา (2563 : 9) สอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐวัฒน์ นิमितมงคล (2559 : 87-88) สอดคล้องกับงานวิจัยของปภาวรินทร์ นาจำปา (2557 : 109-111) และสอดคล้องกับงานวิจัยของรัชต์พริษฐา พันธุ์ดี และคณะ (2555 : 119-120)

**ผลจากการศึกษาวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัย** ส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการลดใช้พลาสติกที่ก่อให้เกิดมลภาวะ ฯ ปรากฏผล ดังนี้

1) เพศ พบว่า ในภาพรวมและรายด้าน ไม่มีความสัมพันธ์กับการลดใช้พลาสติกที่ก่อให้เกิดมลภาวะ ฯ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่  $P < 0.05$  ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผลกระทบของปัญหาการจัดการขยะของเทศบาลตำบลบางเก่า ในปัจจุบันไม่ว่าประชาชนเพศชาย และเพศหญิง ล้วนได้รับผลกระทบอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่ต่างกัน และมีสิทธิเท่าเทียมกัน จึงทำให้ทั้งผู้หญิงและผู้ชายมีหน้าที่รับผิดชอบดูแลรักษาความสะอาดของครัวเรือนหรือที่พักอาศัยไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกัญชกริการ์ สารขัติ (2559 : 92) พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีพฤติกรรมการคัดแยกขยะของครัวเรือนไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของดวงสมร พักสังข์ (2555 : 78) พบว่า ลักษณะครัวเรือนด้านเพศมีความสัมพันธ์กับการจัดการขยะตามหลักการ 5R อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2) อายุ พบว่า ในภาพรวมและรายด้าน ไม่มีความสัมพันธ์กับการลดใช้พลาสติกที่ก่อให้เกิดมลภาวะ ฯ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่  $P < 0.05$  สอดคล้องกับงานวิจัยของกนิษฐา รัตนสินธ (2562 : 9) ยังสอดคล้องกับงานวิจัยอารยา โยคาพจร และจิราพร ระโหฐาน (2564 : 10-11) พบว่า อายุที่แตกต่างกัน มีผลต่อคุณภาพในการให้บริการการจัดการขยะของเทศบาลตำบลบ้านบึงไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 เนื่องจากไม่ว่าจะมีช่วงวัยหรืออายุเท่าใดก็ตาม แต่ทุกคนอยู่ในสภาพแวดล้อมเดียวกัน จึงได้รับการบริการที่ไม่



แตกต่างกัน ซึ่งขัดแย้งกับบทความวิจัยของจอมจันทร์ นทีวัฒนา และวิชัย เทียนถาวร (2560) พบว่า อายุมากพฤติกรรมการลดขยะยิ่งลดลง เนื่องจากการความเคยชินและการขาดการรับรู้ ข้อมูลข่าวสาร เพื่อสร้างแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องในคนที่สูงอายุ หรือ ขาดมาตรการในการส่งเสริมให้เกิดการลดขยะ สื่อที่รับข่าวสารควรใช้ช่องทางที่มีความเหมาะสมคือ เข้าถึงง่ายในกลุ่มตัวอย่าง เข้าใจง่าย เหมาะสมกับวิถีชีวิต และควรมีความสม่ำเสมอ

3) สถานภาพ พบว่า ในภาพรวม มีความสัมพันธ์กับการลดใช้พลาสติกที่ก่อให้เกิดมลภาวะ ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า สถานภาพ มีความสัมพันธ์กับการลดใช้พลาสติกที่ก่อให้เกิดมลภาวะ ๆ ได้แก่ การลดการใช้ (Reduce) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.001 และการหลีกเลี่ยงการใช้ผลิตภัณฑ์ที่ก่อให้เกิดอันตราย (Reject) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของธัญสุดา อรรถพิจารณ์ (2563) พบว่า สถานภาพของประชาชนในตลาดสดปรีบูรณ์ที่แตกต่างกันมีผลต่อความคิดเห็นของการบรรเทาปริมาณขยะพลาสติกตามแนวคิดของระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนแตกต่างกัน สอดคล้องงานวิจัยของชยกร สุวรรณจรัส (2558 : 96-97)

4) ระดับการศึกษา พบว่า ในภาพรวม มีความสัมพันธ์กับการลดใช้พลาสติกที่ก่อให้เกิดมลภาวะ ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการลดใช้พลาสติกที่ก่อให้เกิดมลภาวะ ๆ ได้แก่ การใช้ซ้ำ (Reuse) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 และการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า (Recycle) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 สอดคล้องกับงานวิจัยของกนิษฐา รัตนสินธ (2562 : 9-10) ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของธัญสุดา อรรถพิจารณ์ (2563 : 9) ยังสอดคล้องกับของปภาวรินทร์ นาจำปา (2557 : 108-109)

5) อาชีพ พบว่า ในภาพรวม อาชีพ มีความสัมพันธ์กับการลดใช้พลาสติกที่ก่อให้เกิดมลภาวะ ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อาชีพ มีความสัมพันธ์กับการลดใช้พลาสติกที่ก่อให้เกิดมลภาวะ ๆ ได้แก่ การลดการใช้ (Reduce) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ส่วนการใช้ซ้ำ (Reuse) การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า (Recycle) การหลีกเลี่ยงการใช้ผลิตภัณฑ์ที่ก่อให้เกิดอันตราย (Reject) และการซ่อมแซมให้กลับมาใช้ใหม่ได้อีกครั้ง (Repair) มีความสัมพันธ์กับการลดใช้พลาสติกที่ก่อให้เกิดมลภาวะ ๆ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.001 สอดคล้องกับงานวิจัยกนิษฐา รัตนสินธ (2562 : 10) สอดคล้องกับแนวคิดของอัจฉราพรรณ ลิฟพันธ์และวิชญ์ เหลืองล่อ (2557) ประชาชนส่วนมากที่รู้จักโครงการลดการใช้ถุงพลาสติก จะรู้จักจากสื่อต่าง ๆ โดยเฉพาะสื่อทางโทรทัศน์ เหตุผลที่ทำให้ลดการใช้

ถุงพลาสติก คือ เพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ลดภาวะโลกร้อน โดยได้รับอิทธิพลจากบุตรหลาน ญาติพี่น้อง เพื่อนฝูงและเพื่อนร่วมงาน เป็นแบบอย่าง สอดคล้องกับจอมขวัญ อากาศานนท์ และนาวาอากาศเอกปัญญา ศรีสิงห์ (2563 : 12-13) วิจัยเรื่อง ความรู้และการรับรู้ที่มีต่อ พฤติกรรมในการจัดการขยะพลาสติกของคนกรุงเทพมหานคร พบว่า อาชีพที่แตกต่างกันมี พฤติกรรมการจัดการขยะพลาสติกแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

6) รายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือน ในภาพรวม รายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับการลดใช้พลาสติกที่ก่อให้เกิดมลภาวะ ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า รายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับการลดใช้พลาสติก ที่ก่อให้เกิดมลภาวะ ๆ ได้แก่ การซ่อมแซมให้กลับมาใช้ใหม่ได้อีกครั้ง (Repair) ที่ระดับ นัยสำคัญ 0.01 ส่วนการลดการใช้ (Reduce) การใช้ซ้ำ (Reuse) การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า (Recycle) และหลีกเลี่ยงการใช้ผลิตภัณฑ์ที่ก่อให้เกิดอันตราย (Reject) มีความสัมพันธ์กับการลดใช้พลาสติกที่ก่อให้เกิดมลภาวะ ๆ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.001 ตามลำดับ สอดคล้องกับ จอมขวัญ อากาศานนท์ และนาวาอากาศเอกปัญญา ศรีสิงห์ (2563 : 12)

**ผลจากการศึกษาวัตถุประสงค์ที่ 4 พบว่า** จากการสัมภาษณ์แนวทางการลดใช้ พลาสติกที่ก่อให้เกิดมลภาวะ ๆ เพื่อเอามาปรับใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ในพื้นที่ตำบลบางเก่า ในภาพรวม พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางเก่าให้ความสำคัญ และตระหนักถึงการลดใช้พลาสติกในระดับที่มาก เนื่องจากสภาพสังคมในปัจจุบัน การใช้ชีวิตที่ ต้องเร่งรีบในแต่ละวัน ประชาชนมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลดใช้พลาสติกอย่างแบบ ค่อยเป็นค่อยไป โดยเริ่มจากการเปลี่ยนมาใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติก ปฏิเสธการรับถุงพลาสติก เกินความจำเป็น เมื่อซื้อสินค้าในปริมาณไม่เยอะ และในบางครั้งก็พกถุงพลาสติกติดตัวไว้ ทดแทนการรับถุงพลาสติกเพิ่ม เป็นต้น และในประชาชนบางคน มีการพกแก้วน้ำส่วนตัวมาใช้ แทนการรับแก้วพลาสติก ลดการใช้ ช้อน-ส้อมพลาสติก เมื่อซื้ออาหารกลับมารับประทานที่ บ้าน สามารถลดการใช้ ใช้ซ้ำ กลับมาใช้ใหม่ได้โดยการรักษาความสะอาดต่อสิ่งแวดล้อม เป็น ส่วนหนึ่งและปัจจัยพื้นฐานของการควบคุมมลพิษจากขยะ โดยเทศบาล ๆ ได้ตระหนักถึงปัญหา ความเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อม การขาดแคลนของทรัพยากร และการเปลี่ยนแปลงของ สภาพแวดล้อมของโลกปัจจุบัน ก่อให้เกิดภัยธรรมชาติที่ไม่คาดฝันได้ ได้ดำเนินการจัดการขยะ มูลฝอยและของเสียอันตรายที่ต้นทางภายใต้แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัด เพชรบุรีสะอาด” ดำเนินการต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี 2562 มีจัดกิจกรรมรณรงค์ ประชาสัมพันธ์เพื่อ



ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการคัดแยกขยะที่ต้นทางเพื่อนำไปจัดการอย่างเหมาะสมตามประเภทของขยะ ส่งเสริมชุมชนนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ บรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ.2566-2570 จัดทำเทศบัญญัติเทศบาลตำบลบางเก่า เรื่อง การจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ.2556 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2563 และมีการลงพื้นที่จัดโครงการประชาคม เพื่อให้ประชาชนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น ความต้องการ และร่วมเสนอปัญหา หาแนวทางในการบริหารจัดการขยะในชุมชนได้อย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพ สามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงตามความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง และควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนได้เข้าร่วมการอบรม ร่วมโครงการ และร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่เทศบาล ฯ จัดขึ้น รวมถึงควรมีการจัดโครงการหรือกิจกรรมที่ประชาชนให้ความสนใจ และมีประโยชน์กับประชาชนในกลุ่มต่าง ๆ อย่างหลากหลายทุกกลุ่มและช่วงวัย เช่น โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการลดโลกร้อนด้วยมือเรา กิจกรรมการจัดการขยะอินทรีย์และจัดทำถังหมักก๊าซโลก เพื่อกำจัดขยะอินทรีย์ในครัวเรือน โครงการโรงเรียนปลอดขยะ (Zero Waste School) โครงการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะ ศูนย์รีไซเคิลชุมชน กิจกรรมขยะแลกไข่หรือขยะแลกของ เป็นต้น โดยการให้ชุมชนแต่ละชุมชนเกิดการแข่งขันในด้านการลดขยะและต้องมีรางวัลเพื่อให้เกิดการแข่งขันขึ้นเป็นการกระตุ้น เช่น การจัดโครงการธนาคารขยะชุมชน เป็นต้น สอดคล้องกับบทความวิจัยของสิริกกร นามลาบุตร และคณะ (2565 : 7-9) อีกทั้งยังดำเนินงานขับเคลื่อนการจัดการขยะพลาสติกภายใต้ Roadmap การจัดการขยะพลาสติก พ.ศ.2561-2573 ให้ความสำคัญกับการจัดการขยะควบคู่ไปกับการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยเน้นให้มีการลดการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด การใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยการหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีการกำจัดที่ทันสมัยเพื่อลดผลกระทบที่จะเกิดต่อสิ่งแวดล้อมจากปัญหามลพิษต่าง ๆ ในระยะยาว สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2565-2570)

## สรุป/ข้อเสนอแนะ

### 1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1) เทศบาล ฯ ควรส่งเสริม รมรงค์ สร้างความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการลดใช้พลาสติกที่ก่อให้เกิดมลภาวะ ฯ อย่างจริงจัง เพื่อให้เกิดพฤติกรรมในการลดใช้พลาสติกที่ก่อให้เกิดมลภาวะ ฯ อย่างเป็นรูปธรรม ต่อเนื่อง และเข้าถึงประชาชนทุกกลุ่ม

2) จากการลงพื้นที่เก็บแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างจะรับรู้นโยบายการยกเลิกการใช้พลาสติก แต่ส่วนใหญ่รับทราบการยกเลิกการใช้ถุงพลาสติก ในขณะที่การรับทราบการยกเลิกการใช้หลอดพลาสติก กล่องโฟมบรรจุอาหารและแก้วน้ำพลาสติกยังคงค่อนข้างน้อย โดยเฉพาะการยกเลิกการใช้แก้วน้ำพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้ง ดังนั้น เทศบาล ฯ ในฐานะมีอำนาจหน้าที่ในการดูแลรักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ควรมีการประชาสัมพันธ์นโยบายเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจในการยกเลิกการใช้พลาสติกชนิดต่าง ๆ อย่างชัดเจน ผ่านช่องทางที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะผ่านสื่อโซเชียล และลงพื้นที่ให้ทั่วถึงในกรณีที่สื่อโซเชียลเข้าไม่ถึง

## 2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยประเภทอื่น ๆ ร่วมด้วย เนื่องจากในพื้นที่เขตเทศบาล ฯ ไม่ได้มีเพียงขยะพลาสติกเพียงอย่างเดียว และศึกษาตัวแปรอื่น ๆ เพิ่มเติมจากตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ที่มีผลต่อการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน เพื่อนำข้อมูลมาสรุปผลใช้เป็นแนวทางพัฒนาการบริหารจัดการขยะอย่างถูกวิธี มีความเหมาะสมกับชุมชน และมีประสิทธิภาพ

2) เราสามารถต่อยอดจากโปรแกรม 5R มาเป็น 7R ได้ เพื่อปรับเปลี่ยนให้เข้ากับสถานการณ์ในยุคสมัยที่เปลี่ยนไป

## เอกสารอ้างอิง

กนิษฐา รัตนสินธ. (2562). การลดใช้พลาสติกของประชากรในจังหวัดฉะเชิงเทรา. เรียกใช้เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2567. จาก <http://mmm.ru.ac.th/MMM/IS/sun17/6114070022.pdf>

กัญชกร สารชาติ. (2559). พฤติกรรมการคัดแยกขยะของครัวเรือนในเขตเทศบาลตำบลนาป่า อำเภอมืองจังหวัดชลบุรี. เรียกใช้เมื่อ 4 พฤษภาคม 2567. จาก <https://buuir.buu.ac.th/bitstream/1234567890/12132/1/Fulltext.pdf>

กรมควบคุมมลพิษ. (2561). (ร่าง) Roadmap การจัดการขยะพลาสติก พ.ศ.2561-2573.

กรุงเทพมหานคร: กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.



- ชยกร สุวรรณจรัส. (2558). พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองตำลิ่งอำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี. เรียกใช้เมื่อ 5 พฤษภาคม 2567. จาก <https://buuir.buu.ac.th/jspui/bitstream/1234567890/10892/1/Fulltext.pdf>
- จอมจันทร์ นทีวัฒนา และวิชัย เทียนถาวร. (2560). ความรู้และทัศนคติที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการลดขยะชุมชน แม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา. วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 25(2),315.
- จอมขวัญ อากมานนท์ และนาวาอากาศเอกปัญญา ศรีสิงห์. (2563). ความรู้และการรับรู้ที่มีต่อพฤติกรรมการจัดการขยะพลาสติก ของคนกรุงเทพมหานคร. วารสารสมาคมนักวิจัย. ๓๖(๑) ๖๖-๗๖.
- ณัฐวิวัฒน์ นิमितมงคล. (2559). พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตสวนหลวง จังหวัดกรุงเทพมหานคร. เรียกใช้เมื่อ 2 พฤษภาคม 2567. จาก <https://buuir.buu.ac.th/bitstream/1234567890/11830/1/Fulltext.pdf>
- ดวงสมร พักสังข์. (2555). หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือน ในชุมชนเขตดุสิตของกรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. กรุงเทพมหานคร.
- ธัญสุดา อรรถพิการณ์. (2563). การบริหารจัดการพลาสติกที่ใช้ในชีวิตประจำวันของประชาชนในตลาดสดบริเวณของเทศบาลตำบลกบินทร์ จังหวัดปราจีนบุรี เพื่อช่วยบรรเทาปริมาณขยะพลาสติกตามแนวคิดของระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy). เรียกใช้เมื่อ 22 พฤษภาคม 2567. จาก [www.ba-abstract.ru.ac.th/index.php/abstractData/viewIndex/428.ru](http://www.ba-abstract.ru.ac.th/index.php/abstractData/viewIndex/428.ru).
- นาตียา กูโน และคณะ. (2563). บทความ: การรับรข่าวสารและทัศนคติที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้ถุงพลาสติกของ ประชากรในจังหวัดสงขลา. เรียกใช้เมื่อ 16 พฤษภาคม 2567. จาก <https://digital.car.chula.ac.th/cgi/viewcontent.cgi?article=1288&context=cuej>.
- ปภาวรินทร์ นาจำปา. (2557). การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอย ของเทศบาลตำบลคลองใหญ่ อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด. เรียกใช้เมื่อ 29 เมษายน 2567. จาก [https://digital\\_collect.lib.buu.ac.th/dcms/file/55930240.pdf](https://digital_collect.lib.buu.ac.th/dcms/file/55930240.pdf)
- ปาจริย์ หละดำ. (2550). พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของครอบครัววิมทะเลสาบสงขลา เทศบาลตำบลสิงหนคร จังหวัดสงขลา. ใน วิทยานิพนธ์คหศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาพัฒนาครอบครัวและสังคม. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ผกามาศ รินรักษา. (2559). ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในเขตตำบลหนองเหียง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี. ใน วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. กลุ่มวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน. วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.

พรทิพย์ บุญเพ็ง. (2554). พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและเอกชน. ใน วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ. มหาวิทยาลัยบูรพา.

มลฤดี ตรีวิทย์. (2555). ปัจจัยที่มีผลสำเร็จต่อการคัดแยกขยะชุมชน : กรณีศึกษา เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร. ใน การค้นคว้าอิสระปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์.

รัชต์พริษฐา พันธุ์ดี และคณะ. (2555). ความรู้และพฤติกรรมการใช้ถุงพลาสติกของครอบครัวในจังหวัดนนทบุรี. ใน งานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

วีรกาล อุปันนท์. (2556). การศึกษาแนวทางการกำจัดขยะมูลฝอยแบบมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนยอ อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา. งานวิจัยหลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต. การบริหารงานก่อสร้างและสาธารณูปโภค. สาขาวิศวกรรมโยธา. สำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.

สิริกร นามลาบุตร และคณะ. (2565). การศึกษาแนวทางการลดปริมาณขยะมูลฝอยในชุมชนเพื่อสุขภาวะ ของประชาชนในเทศบาลตำบลโพธิ์พิสัย. วารสาร มจร เลย ปริทัศน์ Journal of mcr loei review, 3(2).

อัจฉราพรรณ ลีพันธ์ และวิษณุ เหลืองล่อ. (2557). เจตคติและพฤติกรรมการลดใช้พลาสติกของประชาชนใน กรุงเทพมหานคร. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, 34(1), 70-88.

อารยาโยคาพจร และจิราพร ระโหฐาน. (2564). ความรู้และพฤติกรรมการจัดการขยะที่มีผลต่อคุณภาพการบริการของเทศบาลตำบลบ้านบึง จังหวัดชลบุรี. วารสารวิชาการสถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก, 7(2), 160-176.

องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาาสตร์แห่งชาติ. (2564). วิกฤตขยะพลาสติกกลายเป็นปัญหารุนแรงที่ทั่วโลก ต่างให้ความสำคัญและต้องเร่งแก้ไข ร่วมมือกัน เพราะขยะพลาสติกได้สร้าง



ปัญหาต่อสิ่งแวดล้อมและสัตว์น้ำ โดยเฉพาะขยะทะเล. เรียกใช้เมื่อ 27 พฤษภาคม 2567. จาก <https://www.nam.or.th/nsm/th/node/5021>

เอกนรินทร์ กลิ่นหอม. (2553). ความรู้ ทัศนคติและพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของ ประชาชนในเขต เทศบาลตำบลจันทวี อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย. ใน วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์สิ่งแวดล้อม. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

Yamane, T. (1973). Statistics : An Introductory Analysis. 3<sup>rd</sup> ed. Singapore : Harper International Editor